

Κόκκινο ελάφι: άλλοτε κοινό, σήμερα σπάνιο και απειλούμενο

/ [Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός](#)

Κόκκινο ελάφι (*Cervus elaphus*)

Κάποτε ζούσε σε ολόκληρη την Ελλάδα, σήμερα εντοπίζεται μόνο στην Πάρνηθα και περιορισμένα στην Ροδόπη. Οι πληθυσμοί του Κόκκινου Ελαφιού (*Cervus elaphus*), του μεγαλύτερου φυτοφάγου ζώου της χώρας μας, έχουν συρρικνωθεί σε τέτοιο βαθμό ώστε το είδος χαρακτηρίζεται πλέον ως κρισίμως κινδυνεύον σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ζώων της Ελλάδας.

Σε ειδική μελέτη με τίτλο «Έρευνα Οικολογίας του Κόκκινου Ελαφιού στο Όρος Πάρνηας» η περιβαλλοντική οργάνωση WWF Ελλάς κατέγραψε τα σημαντικότερα στοιχεία που αφορούν τον πληθυσμό της Πάρνηθας, τον ακμαιότερο πληθυσμό Κόκκινου Ελαφιού της χώρας.

Σύμφωνα, λοιπόν, με τα αποτελέσματα της έρευνας ο αριθμός των ελαφιών της Πάρνηθας δεν ξεπερνά τα 600. Τα άτομα αυτά διασπείρονται αδρά από τη λίμνη του Μαραθώνα στα ανατολικά έως το όρος Πάστρα στα δυτικά. Η χειμερινή περιοχή εξάπλωσής τους υπολογίζεται σε ~360.000 στρ., ενώ η πλειοψηφία των ζώων περιορίζεται το καλοκαίρι στα υψηλότερα σημεία του βουνού (700-1.400 μ.) σε μια έκταση περίπου 44.500 στρ. Οι μεγαλύτερες συγκεντρώσεις των ελαφιών παρατηρούνται σε λίγες μόλις απομονωμένες θέσεις του ορεινού όγκου της Πάρνηθας μακριά από κάθε ανθρώπινη όχληση. Η αναλογία των αρσενικών - θηλυκών ελαφιών είναι σχεδόν 1:1. Ωστόσο, τα μισά περίπου ενήλικα θηλυκά ελάφια βρέθηκαν χωρίς νεογνά το καλοκαίρι του 2009.

Χαρακτηριστικό είναι ότι ο πληθυσμός αυτός δεν παρουσιάζει γεωμετρική αύξηση, συγκριτικά με την απογραφή του 1994, όπως θα αναμενόταν για έναν πληθυσμό που δεν πιέζεται από φυσικούς θηρευτές (π.χ. λύκος, αρκούδα). Ωστόσο, μια σειρά άλλων παραγόντων επιδρούν ανασταλτικά τόσο για την αύξηση όσο και τη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού: το λαθραίο κυνήγι, τα τροχαία ατυχήματα, η θήρευση των ελαφιών από εγκαταλελειμμένα σκυλιά, αλλά και η επέκταση των οικιστικών εκτάσεων στη γύρω περιοχή είναι οι κυριότεροι από αυτούς. Η απώλεια βιοτόπων εξαιτίας της εντατικοποίησης της γεωργίας και της επέκτασης των οικιστικών εκτάσεων μαζί με τη λαθροθηρία αποτελούν άλλωστε τους κύριους λόγους που εμποδίζουν τη φυσική του διασπορά σε νέους βιότοπους.

Για τη διατήρηση του υπάρχοντος πληθυσμού, αλλά και την εξάπλωσή του είδους σε νέους βιότοπους πέρα από την Πάρνηθα είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων, η βελτίωση και εφαρμογή της σχετικής νομοθεσίας που αφορά στην εμπορία, τη θήρευση, τη διακίνηση, διατήρηση σε αιχμαλωσία και την απελευθέρωση των ζώων. Εξαιρετικά σημαντική κρίνεται και η δημιουργία ενός κέντρου περίθαλψης, χειρισμού και γενετικού ελέγχου των ζώων. Τέλος, απαιτείται η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης και ιδιαίτερα των κατοίκων και επισκεπτών περιοχών όπου θα μπορούσαν να δημιουργηθούν νέοι υποπληθυσμοί.

«Το Κόκκινο Ελάφι είναι το μεγαλύτερο φυτοφάγο ζώο της Ελλάδας. Ως αναπόσπαστο στοιχείο της ελληνικής φύσης μπορεί να παίξει ουσιαστικό ρόλο στη διαμόρφωση και την εξέλιξη των οικοσυστημάτων, ειδικά στις μέρες μας όπου η ελεύθερη κτηνοτροφία σταδιακά εγκαταλείπεται», σημειώνει ο Παναγιώτης

Λατσούδης, Δασολόγος/Υπεύθυνος του προγράμματος για το ελάφι. «Γι' αυτό πρέπει να ληφθούν τα κατάλληλα μέτρα ώστε να διατηρηθούν οι υπάρχοντες πληθυσμοί, αλλά και να γίνουν συστηματικές προσπάθειες για την εξάπλωση του είδους σε νέους βιότοπους», καταλήγει ο κ. Λατσούδης.

Η μελέτη με τίτλο «Έρευνα Οικολογίας του Κόκκινου Ελαφιού στο Όρος Πάρνης» ξεκίνησε το 2007, στο πλαίσιο του προγράμματος «Γνωρίζω - Συμμετέχω - Προστατεύω: Εθνικός Δρυμός Πάρνηθας» και στη συνέχεια εντάχθηκε στο πρόγραμμα «Το Μέλλον των Δασών», που εκπονείται από το WWF Ελλάς και συγχρηματοδοτείται από τα Κοινωνικά Ιδρύματα Ι.Σ. Λάτση, Α.Γ. Λεβέντη και Μποδοσάκη, καθώς και από τις εισφορές των υποστηρικτών της οργάνωσης. Για την εκπόνηση της μελέτης, η οργάνωση συνεργάστηκε με το τμήμα βιολογίας του Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, τον Φορέα Διαχείρισης Εθνικού Πάρκου Πάρνηθας και το Δασαρχείο Πάρνηθας. Στην εκπόνηση της μελέτης συνεργάστηκαν και πολλοί άλλοι ειδικοί επιστήμονες, καθώς και αριθμός εθελοντών της οργάνωσης.

Φωτογραφία @ WWF Ελλάς / Π. Λατσούδης

Περισσότερες πληροφορίες:

Παναγιώτης Λατσούδης, Δασολόγος/Υπεύθυνος του προγράμματος για το ελάφι, 210-3314893, p.latsoudis@wwf.gr

Μαρίτα Παντέρη, Υπεύθυνη Τύπου, 210-3314893, 698 2471724, m.panteri@wwf.gr

Σημειώσεις:

1. Η καταγραφή των ελαφιών του πληθυσμού της Πάρνηθας έγινε με τέσσερις μεθόδους: 1. απογραφή από εποπτικές θέσεις, 2. καταγραφή κοπροσωρών κατά μήκος λωρίδων, 3. έλεγχος εξωτερικών ορίων εξάπλωσης ελαφιών και 4. απογραφή μυκηθμών αρσενικών ελαφιών.
2. Το 2010 έχει οριστεί από τον Οργανισμό Ηνωμένων Εθνών ως Διεθνές Έτος Βιοποικιλότητας. Αποτελεί ευκαιρία για την ανάδειξη της αξίας της βιοποικιλότητας και των λειτουργιών που προσφέρει ως αναπόσπαστο στοιχείο της ανθρώπινης ευημερίας. Με κορύφωση τη Συνδιάσκεψη της Σύμβασης για τη Βιοποικιλότητα τον Οκτώβριο του 2010 στη Ναγκόγια της Ιαπωνίας βρίσκονται σε εξέλιξη ευρωπαϊκές και παγκόσμιες διαπραγματεύσεις με στόχο την υιοθέτηση ενός νέου και φιλόδοξου για την ανάσχεση της απώλειας της βιοποικιλότητας και την προώθηση μέτρων για τη διατήρηση και αποκατάσταση του φυσικού περιβάλλοντος.

Πηγή: oikologos.gr